

**LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112
2, 32, 37¹, 38, 39, 40¹, 48, 61², 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 37², 61⁵ IR 61⁶ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 207, 589,
673 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 188⁶ IR 188⁷
STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

1.1. 2023 m. spalio 17 d. buvo priimta Tarybos direktyva (ES) 2023/2226, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, (toliau – Direktyva (ES) 2023/2226), kuria siekiama: 1) apsaugoti valstybių narių mokestines pajamas išplečiant su kriptoturtu susijusias ataskaitų teikimo prievoles Europos Sąjungoje (toliau – ES); 2) pagerinti valstybių narių gebėjimą nustatyti mokestinį sukčiavimą, mokesčių slėpimą ir vengimą ir su jais kovoti.

Kadangi ES teisės aktuose atsižvelgiama į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) sukurta sistemą – 2022 m. rugpjūčio 26 d. EBPO patvirtintą dokumentą „Kriptoturto ataskaitų teikimo sistema ir bendro ataskaitų teikimo standarto pakeitimai“¹, Direktyvos (ES) 2023/2226 nuostatas perkėlus į nacionalinę teisę bus įgyvendintos tiek ES teisės aktuose įtvirtintos taisyklės, tiek EBPO lygmeniu sutarti dokumentai.

1.2. Lietuvai buvo pateiktos EBPO rekomendacijos, susijusios su tarptautinių standartų mokesčių administravimo srityje įgyvendinimu: tobulinti dvišalių įpareigojančių sprendimų kontroliuojamųjų sandorių kainodaros (angl. *advance pricing arrangement*, toliau – APA) reguliavimą bei prievolių teikti mokesčių administratoriui finansinių sąskaitų informaciją reguliavimą.

1.3. Be to, nustatytos aktualios teorinės ir praktinės problemos, kurios reikalauja esamo teisinio reglamentavimo tobulinimo.

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 32, 37¹, 38, 39, 40¹, 48, 61², 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 37², 61⁵ ir 61⁶ straipsniais įstatymo projekto (toliau – MAĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 207, 589, 673 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 188⁶ ir 188⁷ straipsniais įstatymo projekto (toliau kartu – Įstatymų projektai) tikslai ir uždaviniai:

- Siekiant perkelti ir įgyvendinti Direktyvos (ES) 2023/2226, o kartu ir EBPO sistemos dėl kriptoturto ataskaitų teikimo ir bendro ataskaitų teikimo standarto pakeitimų nuostatas: a) duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams nustatyti pareigą teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Valstybinė mokesčių inspekcija) informaciją, susijusią su kriptoturto naudotojais, apie kuriuos turi būti pranešama; b) Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) nuostatas, susijusias su asmens duomenų tvarkymu, suderinti su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas); c) patikslinti gautos informacijos, kuria tarp valstybių narių keičiamasi pagal 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančią Direktyvą 77/799/EEB (toliau – Direktyva 2011/16/ES), naudojimo galimybes; d) numatyti duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams atsakomybę už MAĮ ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą, išspręsti teisės technikos klausimus.

¹ Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard - OECD.

- Siekiant užtikrinti Lietuvai pateiktų EBPO rekomendacijų dėl atitikties tarptautiniams standartams mokesčių administravimo srityje įgyvendinimą, nustatyti, kad a) mokesčių mokėtojai kreipusis į mokesčių administratorių su prašymu pritarti jo siūlomam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas galėtų būti taikomas retrospektyviai; b) įtvirtinti draudimą dirbtinai sudaryti aplinkybes, kad trečiųjų asmenų Valstybinei mokesčių inspekcijai privaloma pateikti informacija neva neturi būti teikiama, ir sugriežtinti atsakomybę už pažeidimus informacijos apie atidarytas ir uždarytas sąskaitas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai srityje.

- Siekiant sudaryti teisinės prielaidas tinkamai išspręsti kitas aktualias teorines ir praktines problemas, patobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su MAĮ nustatytų baudų skyrimo taisyklėmis, atleidimu nuo baudų ir delspinigių, galimybėmis susipažinti su mokestinio ginčo bylos medžiaga, Mokestinių ginčų komisijos narių darbo ir atostogų reguliavimu bei kitomis mokesčių administravimo procedūromis.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė) Mokesčių ir muitų administravimo skyriaus (vedėja Ramunė Fabijonavičiūtė) patarėja Brigita Bačiulytė (tel. (0 5) 239 0284), patarėjas Egidijus Vizgirda (tel. (0 5) 239 0228) ir vyriausioji specialistė Asta Žvikevičienė (tel. (0 5) 239 0057).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

3.1. Direktyvos (ES) 2023/2226 ir EBPO nuostatų perkėlimas

3.1.1. MAĮ 32 straipsnio pakeitimai (dėl informacijos mainams taikomos duomenų apsaugos)

MAĮ 32 straipsnyje išvardytos mokesčių administratoriaus pareigos, įskaitant pareigas, kylančias iš Bendrojo duomenų apsaugos reglamento. Visiems pagal Direktyvą 2011/16/ES vykdomiems informacijos mainams taikomas šis reglamentas. Tačiau pagal Direktyvos 2011/16/ES 25 straipsnio 1 dalį valstybės narės tinkamo šios direktyvos taikymo tikslais riboja Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 13 straipsnyje, 14 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnyje numatytų prievolių ir teisių taikymo sritį tiek, kiek reikia to reglamento 23 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytiems interesams apsaugoti. Šios ribojančios nuostatos MAĮ nėra.

3.1.2. MAĮ 39 straipsnio pakeitimai (dėl pagal Direktyvą 2011/16/ES gautos informacijos panaudojimo)

MAĮ 39 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, kaip užsienio valstybių mokesčių administracijos (kompetentingos institucijos) mokesčių administratoriaus gautą informaciją gali panaudoti. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos institucijos informaciją naudoja apmokestinimo, teisės pažeidimų mokesčių srityje tyrimo tikslais, taip pat mokesčių administratorius gali duoti sutikimą informaciją panaudoti ir kitiems tikslams. Tačiau šiame straipsnyje nenumatyta galimybė, kad gauta informacija, kuria apsieista pagal Direktyvą 2011/16/ES, galėtų būti naudojama tokiose situacijose, kai ES lygmeniu susitariama tokią informaciją naudoti, – kai yra priimti sprendimai dėl ribojamųjų priemonių pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsnį, ar naudojama muitams apskaiciuoti, administruoti ir jų mokėjimui užtikrinti, taip pat kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu.

3.1.3. MAĮ 40¹ straipsnio pakeitimai (dėl minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų)

MAĮ 40¹ straipsnyje nustatyti atvejai, kada asmuo, padaręs teisės pažeidimus, laikytinas neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų. Neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, be kita ko, laikomas ir asmuo, jei jam skirta bauda už administracinius

nusižengimus pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) atitinkamus straipsnius.

3.1.4. MAĮ 61² straipsnio pakeitimai (dėl tarpininkų (advokatų, advokatų padėjėjų) pareigos teikti informaciją mokesčių administratoriui).

Direktyvos (ES) 2023/2226 8ab straipsnyje numatyta, kad „8ab straipsnis iš dalies keičiamas taip: a) 5 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip: „5. Kiekviena valstybė narė gali imtis būtinų priemonių, kad tarpininkams suteiktų teisę nesilaikyti pareigos teikti informaciją apie praneštiną tarpvalstybinį susitarimą, jeigu vykdant tokią pareigą pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę būtų pažeidžiama teisė neatskleisti profesinės paslapties. Tokiomis aplinkybėmis kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių, kuriomis reikalaujama, kad *visi tarpininkai, kuriems buvo suteikta teisė nesilaikyti pareigos pranešti, nedelsdami praneštų savo klientui, jei tas klientas yra tarpininkas, arba, jei tokio tarpininko nėra, o tas klientas yra atitinkamas mokesčių mokėtojas – tam klientui apie jo pareigas teikti informaciją pagal 6 dalį.*“

MAĮ 61² straipsnyje nustatyta, kad: (a) „žinomą, turimą arba valdomą informaciją apie praneštinus tarpvalstybinius susitarimus Valstybinei mokesčių inspekcijai privalo teikti tarpininkai“; (b) „tais atvejais, kai tarpininko nėra arba kai tarpininkas praneša suinteresuotam mokesčių mokėtojui ar kitam tarpininkui apie naudojimąsi teise būti atleistam nuo prievolės pateikti informaciją apie praneštiną tarpvalstybinį susitarimą, prievolė pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie praneštiną tarpvalstybinį susitarimą tenka kitam tarpininkui, kuriam pranešta apie naudojimąsi teise būti atleistam nuo prievolės pateikti informaciją, o kai tokio tarpininko nėra, suinteresuotam mokesčių mokėtojui.“

Kadangi MAĮ 61² straipsnio 3 dalies nuostatos iš dalies nebeatitinka Direktyvos (ES) 2023/2226 8ab straipsnio nuostatų (MAĮ 61² straipsnyje nenumatyta tarpininko, turinčio pareigą saugoti profesinę paslaptį, teisė nebeteikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informacijos apie praneštinus tarpvalstybinius susitarimus, tačiau turinčio (įgyjančio) pareigą informuoti savo klientą apie tai, kad Valstybinei mokesčių inspekcijai aktualią informaciją turi pateikti būtent pats klientas), būtina pakeisti MAĮ 61² straipsnio 3 dalies nuostatas.

Priėmus minėtus MAĮ 61² straipsnio 3 dalies pakeitimus, bus tinkamai įgyvendintos Direktyvos (ES) 2023/2226 8ab straipsnio nuostatos.

3.1.5. MAĮ papildymas 61⁵ straipsniu (dėl prievolės duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją, susijusią su kriptoturto naudotojais)

MAĮ duomenis teikiančių kriptoturto paslaugų teikėjų pareiga teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją, susijusią su kriptoturto naudotojais, šiuo metu nenustatyta.

3.1.6. MAĮ papildymas 61⁶ straipsniu (dėl fizinio asmens informavimo apie tai, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES bus renkama ir perduodama su juo susijusi informacija)

Tiek, kiek susiję su duomenų apsauga, turi būti užtikrina, kad duomenis teikianti finansų įstaiga, tarpininkas, duomenis teikiantis platformos operatorius arba duomenis teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas kiekvieną atitinkamą fizinį asmenį informuoja apie tai, kad, pagal Direktyvą 2011/16/ES ir (arba) tarptautines sutartis, bus renkama ir perduodama su juo susijusi informacija. Informacija kiekvienam fiziniam asmeniui turi būti pateikta iš anksto. Šios nuostatos įtvirtintos skirtinguose teisės aktuose (pavyzdžiui, dėl finansų įstaigų – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugsėjo 23 d. nutarime Nr. 1017 „Dėl 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančios direktyvą 77/799/EEB ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir susitarimų dėl automatinių informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinimo“, dėl platformų operatorių – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. gruodžio 23 d. įsakyme Nr. VA-95

„Dėl Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose taisyklėse).

3.1.7. ANK papildymas 188⁵ straipsniu (dėl sankcijų už nustatytos informacijos nepateikimą mokesčių administratoriui nustatymo)

Pagal ANK 187 straipsnio 2 dalies nuostatą, asmenys, turintys prievolę pateikti ataskaitas, deklaracijas ar kitus mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingus dokumentus ir duomenis, nepateikę ataskaitų, deklaracijų ar kitų mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingų dokumentų, taip pat pažeidę duomenų pateikimo tvarką, pavėluotai pateikę ataskaitas, deklaracijas ar kitus mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingus dokumentus ar jų nepateikę, įrašę neteisingus duomenis į mokesčių administratoriui pateiktas ataskaitas, deklaracijas ar kitus mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingus dokumentus, pateikę neteisingus duomenis, baudžiami įspėjimu arba bauda nuo 200 iki 390 eurų. Šiuo metu bauda būtent už MAĮ projekte nurodytų duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams nustatytų reikalavimų nesilaikymą nenumatyta.

3.2. EBPO rekomendacijų dėl atitikties tarptautiniams standartams mokesčių administravimo srityje įgyvendinimas

3.2.1. MAĮ papildymas 37² straipsniu (dėl kontroliuojamųjų sandorių kainodaros taisyklių išankstinio suderinimo)

Šiuo metu MAĮ numatyta, kad mokesčių mokėtojas turi teisę kreiptis į mokesčių administratorių su prašymu pritarti jo siūlomam mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui. Sąvoka „būsimasis sandoris“ suprantama kaip mokesčių mokėtojo sandoris, ūkinė operacija ar bet kokia jų grupė, kurie bus pradėti vykdyti po prašymo pateikimo mokesčių administratoriui dienos. MAĮ 37¹ straipsnyje nenumatyta atgalinio sprendimo taikymo galimybė, o pagal BEPS veiksmų plano 14 veiksmo ataskaitą², turėtų būti galimybė APA taikyti retrospektyviai (angl. *roll-back*).

Vertinant Lietuvos pasirengimą įgyvendinti BEPS veiksmų plano 14 veiksmo ataskaitoje nustatytas priemones, EBPO Lietuvai pateikė rekomendaciją dėl APA reguliavimo tobulinimo. Dvišaliai APA apima atvejus, kai mokesčių mokėtojui pateikus prašymą dėl būsimųjų kontroliuojamųjų sandorių kainodaros principų suderinimo taip pat pateikiamas ir prašymas dėl susitarimo su kitos užsienio valstybės kompetentingu asmeniu sudarymo – inicijuojama abipusio susitarimo procedūra.

Taip pat, įvertinus esamo teisinio reguliavimo trūkumus dėl MAĮ 37¹ straipsnyje įtvirtinto instituto taikymo, priimant sprendimus dėl APA, bei tarptautinę praktiką, jame turėtų būti tikslinamas APA institutas. Šiuo metu MAĮ 37¹ straipsnyje APA nuo kitų įpareigojančių sprendimų priėmimo, nepaisant šių institutų esminių skirtumų: skirtingo dalyko, vertinimo detalumo, esamų procedūrinių nuostatų neatitikties kainodaros situacijų vertinimui, nesuderinamo reguliavimo sudarant susitarimus su užsienio valstybių kompetentingais asmenimis, įskaitant galimybės priimti sprendimus (susitarimus), kurie galiotų praėjus laikotarpiams, nebuvimą, nėra atskirti.

3.2.2. MAĮ 48 straipsnio pakeitimai (dėl trečiųjų asmenų pareigos teikti aktualią informaciją mokesčių administratoriui)

Faktinė situacija:

² 2013 m. EBPO priimtas veiksmų planas, kuriuo siekiama kovoti su mokesčių vengimo strategija, susijusia su pelno perkėlimu, (angl. *Tax base erosion and profit shifting (BEPS) actions*, toliau – BEPS veiksmų planas). BEPS veiksmų plano 14 veiksmo minimaliojo standartu siekiama, kad su mokesčių sutartimis susiję ginčai būtų išspręsti laiku ir veiksmingai.

<https://doi.org/10.1787/9789264202719-en>.

EBPO 2023 metų liepos mėnesį atliko Lietuvos Respublikos teisės aktų peržiūrą³, kiek tai susiję su skaidrumo ir tarptautinių privalomų automatinių apmokestinimo srities informacijos mainų užtikrinimu.

Vertinimo ataskaitoje EBPO pažymėjo, kad:

a) Lietuvos Respublikos teisės aktuose įteisintos tam tikros teisės normos, kurių pagrindu kompetentingos (finansų) institucijos privalo teikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją apie asmenų sąskaitas, turtą, veiklą, nepriklausomai nuo to, kad asmenys, apie kuriuos mokesčių administratoriui turi būti pateikta informacija, atliko tam tikrus veiksmus, kurie, esą, laikytini pakankamu pagrindu nebeteikti mokesčių administratoriui aktualios informacijos;

b) šios teisės normos nėra pakankamos, nes neapima atvejų, kai specialios asmenų grupės (tarpininkai, sąskaitų turėtojai, jų atstovai) atlieka tyčinius veiksmus, esą, sudarančius pagrindą nebeteikti aktualios informacijos apie juos mokesčių administratoriui:

- 1 pavyzdys (sąskaitos tvarkymas perduodamas kitam). Duomenis teikianti finansų įstaiga pataria klientui turėti sąskaitą susijusiame subjekte, kuris yra jurisdikciją turinčioje teritorijoje, nedalyvaujančioje automatinių informacijos mainų procese. Tai suteikia galimybę duomenis teikiančiai finansų įstaigai išvengti duomenų teikimo ir kartu pasiūlyti klientui teikti paslaugas ir išlaikyti ryšius su klientu taip, tarytum sąskaitą tvarkytų pati duomenis teikianti finansų įstaiga. Tokiu atveju reikėtų laikyti, kad sąskaitą tvarko duomenis teikianti finansų įstaiga, ir todėl jai galioja duomenų teikimo ir išsamaus patikrinimo reikalavimai;

- 2 pavyzdys (sumos metų pabaigoje). Siekdamas išvengti duomenų teikimo arba kad apie jas nebūtų pranešta, finansų įstaigos, fiziniai asmenys, subjektai arba tarpininkai manipuliuoja metų pabaigoje buvusiomis sumomis, pavyzdžiui, sąskaitų likučiais;

- 3 pavyzdys (padėti pinigų reikalavimus atitinkančių kreditinių kortelių išdavėjų įstaigose). Siekdami išvengti duomenų teikimo, asmenys arba subjektai kitų sąskaitų, apie kurias reikia pranešti, likučius metų pabaigoje trumpam laikotarpiui padeda reikalavimus atitinkančių kreditinių kortelių išdavėjų įstaigose;

- 4 pavyzdys (elektroninė apskaita ir kompiuterinės sistemos). Duomenis teikianti finansų įstaiga sąmoningai neformuoja jokių elektroninių įrašų (kad paieška elektroninėse duomenų bazėse neduotų jokių rezultatų) arba dirbtinai nesusieja kompiuterinių sistemų (kad išvengtų sąskaitų likučių sumavimo taisyklių).

Bendrojo pobūdžio pažymėtini momentai:

MAĮ jau yra įtvirtintos bendro pobūdžio taisyklės⁴ dėl turinio viršenybės prieš formą, tačiau šios MAĮ nuostatos siejamos su *mokesčių mokėtojų apmokestinimu*, todėl negali būti taikomos atvejams, kai *trejieji asmenys* privalo teikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją⁵.

³ EBPO Pasaulinio mokesčių skaidrumo ir keitimosi informacija forumo vykdoma peržiūra dėl automatinių finansinių sąskaitų informacijos mokesčių klausimais mainų standarto įgyvendinimo.

⁴ MAĮ nustato, kad: „mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai“ (MAĮ 10 straipsnis); „kai mokesčio mokėtojo sandoris, ūkinė operacija ar bet kokia jų grupė sudaromi turint tikslą gauti mokestinę naudą, (...) mokesčių administratorius, apskaičiuodamas mokestį, taiko turinio viršenybės prieš formą principą. Šiuo atveju mokesčių administratorius neatsižvelgia į formalią mokesčių mokėtojo veiklos išraišką, bet atkuria iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, su kuriomis mokesčių įstatymai sieja apmokestinimą, ir mokestį apskaičiuoja pagal minėtų mokesčių įstatymų atitinkamas nuostatas“ (MAĮ 69 straipsnio 1 dalis).

⁵ Žr.: a) MAĮ 49 straipsnį „Informacijos, būtinos mokesčių administratoriaus funkcijoms atlikti, pateikimas“; b) MAĮ 50 straipsnį „Antstolių ir notarų teikiama informacija“; c) MAĮ 51 straipsnį „Licencijas išduodančių institucijų teikiama informacija“; d) MAĮ 52 straipsnį „Daiktus, daiktines teises ir juridinius faktus registruojančios įstaigos teikiama informacija“; e) MAĮ 53 straipsnį „Gyventojų registrą tvarkančios įstaigos teikiama informacija“; f) MAĮ 54 straipsnį „Juridinių asmenų registro tvarkytojo teikiama informacija“; g) MAĮ 55 straipsnį „Prižiūrimų finansų rinkos dalyvių teikiama informacija“; h) MAĮ 55¹ straipsnį „Kita trečiųjų asmenų teikiama informacija“; i) MAĮ 61 straipsnį „Ataskaitų apie tarptautinių įmonių grupių dalyvius pateikimas“; j) MAĮ 61¹ straipsnį „Informacijos, būtinos tarptautiniams bendradarbiavimo įsipareigojimams dėl automatinių informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinti, kaupimas ir pateikimas“; k) MAĮ 61² straipsnį „Informacijos apie praneštinius tarpvalstybinius susitarimus pateikimas“; l) MAĮ 61³ straipsnį „Platformų operatorių teikiama informacija“.

Kaip minėta, EBPO įvardijo galimas informacijos teikimo vengimo situacijas, kiek tai susiję su informacijos teikimu tarptautinių informacijos mainų tikslams pasiekti, tačiau MAĮ nustatytas ir informacijos mokesčių administratoriui teikimas nacionaliniams tikslams pasiekti, o vykdant šias prievoles taip pat galimas analogiško pobūdžio vengimas teikti mokesčių administratoriui informaciją. Taigi tikslinga MAĮ įteisinti plačias informacijos teikimo taisykles visiems tretiesiems asmenims, o ne tik tiems tretiesiems asmenims, kurie teikia informaciją tarptautinių informacijos mainų tikslams pasiekti, bei nustatyti atsakomybę už šių taisyklių pažeidimus.

3.2.3. ANK papildymas 188⁶ straipsniu, ANK 207 ir 589 straipsnių pakeitimas (dėl atsakomybės už asmenų, apie kuriuos tretieji asmenys turi mokesčių administratoriui teikti aktualią informaciją, neteisėtą veiklą)

Atsakomybės aspektu ANK jau yra įteisinta administracinė atsakomybė už trečiųjų asmenų pareigų teikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją nevykdymą ar netinkamą vykdymą⁶, tačiau ši atsakomybė, kaip minėta, siejama su pačių trečiųjų asmenų turimų pareigų nevykdymu ar netinkamu vykdymu, o ne asmenų, apie kuriuos tretieji asmenys turi informuoti mokesčių administratorių, neteisėta veikla. Tikslinga ANK papildyti nuostatomis, įteisinančiomis atsakomybę už asmenų, apie kuriuos tretieji asmenys turi informuoti mokesčių administratorių, neteisėtą veiklą, kuria šie asmenys siekia išvengti informacijos apie juos pateikimo mokesčių administratoriui. Tokios nuostatos būtų taikomos ir tretiesiems asmenims ar kitiems asmenims.

Kai tretieji asmenys nevykdys MAĮ 48 straipsnio 4 dalyje nustatytos pareigos „priimti sprendimus dėl šiame skirsnyje nurodytos informacijos teikimo (neteikimo) mokesčių administratoriui ir saugoti įrodymus“, jie bus traukiami administracinėn atsakomybėn pagal ANK 187 straipsnį „Ataskaitų, deklaracijų ar kitų mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingų dokumentų ir duomenų pateikimo tvarkos pažeidimas“.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto (toliau – IVPK) pavadinimą tikslinga pakeisti, atsižvelgiant į 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojusią naują Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo redakciją ir tai, kad IVPK yra vykdomosios valdžios institucija, atsakinga už politikos įgyvendinimą ekonomikos ir inovacijų ministrui pavestose valdymo srityse, dabartinis IVPK pavadinimas yra netikslus, nebeatitinka ir neatspindi IVPK vykdomų funkcijų pobūdžio bei apimties.

3.3. Kitų aktualių teorinių ir praktinių problemų sprendimas

3.3.1 MAĮ 2 straipsnio pakeitimai (dėl muitų teisės aktų apibrėžimo)

Šiuo metu MAĮ nustatyta, kad ES muitų teisės aktais laikomi 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės prekių nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo su visais pakeitimais; 2009 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1186/2009, nustatantis Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą, ir jo taikymą reglamentuojantys Europos Sąjungos teisės aktai; 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, su visais pakeitimais ir jį papildantys bei įgyvendinantys Europos Sąjungos teisės aktai; tarptautiniai susitarimai, kuriuos yra sudariusi arba prie kurių yra prisijungusi ES, reglamentuojantys prekių įvežimo į ES muitų teritoriją ir (arba) išvežimo iš jos tvarką bei importo ir (arba) eksporto muitų taikymo tvarką.

Priėmus teisės aktus, keičiančius ar papildančius Reglamentą (ES) Nr. 952/2013, muitų teisės aktais taip pat būtų laikomi ir šie teisės aktai, kurie galiojančiame MAĮ, kaip muitų teisės aktai, nebūtų nurodyti.

3.3.2. MAĮ 38 straipsnio pakeitimai (dėl asmens duomenų viešinimo)

⁶ Žr. ANK 187, 188¹, 188³, 188⁴, 198¹, 207 straipsnių nuostatas.

Šuo metu MAĮ numatyti ne visi aktualūs atvejai, kai mokestinių prievolių vykdymo užtikrinimo, mokesčių teisės pažeidimų prevencijos, trečiųjų asmenų informavimo ir jų teisėtų interesų apsaugos užtikrinimo tikslais reikalingas asmens duomenų skelbimas centrinio mokesčių administratoriaus interneto svetainėje, taip pat nenumatytas duomenų už praeitus laikotarpius skelbimas, pavyzdžiui:

a) atsižvelgiant į tai, kad žemės ūkio produkcijos ir (ar) žemės ūkio paslaugų pirkėjas turi turėti galimybę patikrinti, ar asmuo, iš kurio įsigyjama žemės ūkio produkcija ir (ar) žemės ūkio paslaugos, yra įsiregistravęs ūkininku, kuriam taikoma kompensacinio pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifo ūkininkams schema pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (toliau – PVMĮ) (toliau – kompensacinio PVM tarifo schema), tikslinga MAĮ papildyti aktualiais viešintiniais duomenimis;

b) vadovaujantis PVMĮ nuostatomis, žemės ūkio produkcijos supirkimas iš PVM mokėtojų, kuriems taikoma nustatyta specialaus apmokestinimo tvarka, turi būti įforminamas pirkėjo išrašoma PVM sąskaita faktūra, todėl žemės ūkio produkcijos pirkėjams turi būti sudaryta galimybė patikrinti, ar žemės ūkio produkciją parduodančiam mokėtojui taikoma nustatyta specialaus apmokestinimo tvarka, kad jis galėtų tinkamai įforminti sandorį ir įvykdyti mokestines prievole. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinga viešai skelbti duomenis apie PVM mokėtojo statusą;

c) PVM lengvatų sandėlių, kaip jis suprantamas pagal PVMĮ 53 straipsnio 4 dalį, gali steigti apmokestinamasis asmuo, PVM mokėtojas, kuriuo gali būti tiek juridinis, tiek fizinis asmuo, vykdamas ekonominę veiklą. PVMĮ 53 straipsnio 1 dalies 5 punkte numatyta, kad pardavėjas gali taikyti 0 procentų PVM tarifą prekių tiekimui, kai prekės išgabenamos į PVM lengvatų sandėlį, todėl pardavėjui būtina įsitikinti, kad asmuo, kuriam gabenamos prekės, yra įsteigęs PVM lengvatų sandėlį ir prekės bus pristatytos būtent PVM lengvatų sandėlio patalpos ir (arba) teritorijos adresu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinga viešai skelbti duomenis apie asmenims suteiktus ar panaikintus leidimus steigti PVM lengvatų sandėlį;

d) siekiant tinkamai užtikrinti mokestinių prievolių įvykdymą, būtina sudaryti mokesčių mokėtojams galimybę patikrinti ne tik tikrinimo metu galiojančius, bet ir istorinius duomenis apie kitus mokesčių mokėtojus.

Mokesčių mokėtojui turėtų būti sudaryta galimybė patikrinti tiekėjo ar pirkėjo duomenis už tokį laikotarpį, už kurį gali būti apskaičiuojamas (perskaičiuojamas) mokestis ir tikslinama mokesčio deklaracija. Šios informacijos skelbimas padėtų įmonėms pateikti teisingai parengtas deklaracijas, tai suteiktų galimybę gyventojams teisingai deklaruoti pajamas. Paslaugas ar prekes perkantys asmenys galėtų patikrinti, kokia veikla vykdoma paslaugų suteikimo ar prekės pardavimo momentu. Istorinių duomenų skelbimas palengvintų duomenų apie gyventojų vykdomą individualią veiklą patikrinimą.

3.3.3. MAĮ 71 straipsnio pakeitimai (dėl susitarimų dėl mokesčių)

Šiuo metu MAĮ nustato, kad mokesčių administratorius ir mokesčių mokėtojas gali pasirašyti susitarimą dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nėra viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo apskaičiavimams pagrįsti. Tačiau nėra nustatyta, kas nustato tokio susitarimo pasirašymo tvarką, taip pat nėra nuostatų dėl pastabų arba mokestinio ginčo nagrinėjimo procedūrų, kai yra inicijuotas tokio susitarimo pasirašymas.

3.3.4. MAĮ 88 straipsnio pakeitimai (dėl atleidimo nuo palūkanų)

Šiuo metu atleidimo nuo palūkanų teisinė situacija yra tokia pati kaip ir atleidimo nuo delspinigių situacija, todėl tikslinga patikslinti MAĮ 88 straipsnio nuostatas ir nustatyti, kad mokesčių mokėtoją atleisti nuo palūkanų, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies galima tais atvejais, kai šios palūkanos buvo skaičiuojamos (apskaičiuotos), nepriklausomai nuo to, ar šios palūkanos buvo sumokėtos ar nesumokėtos, išieškotos ar neišieškotos.

3.3.5. MAĮ 100 straipsnio pakeitimai (dėl mokesčių mokėtojų atleidimo nuo baudų teisinių pagrindų)

Mokestinių ginčų komisija pažymėjo, kad mokestinių ginčų metu buvo nustatyta nemažai atvejų, kai mokesčių mokėtojo situacija atitiko MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose ir 141 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindus (mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingos mokesčių administratoriaus konsultacijos; esant sunkiai ekonominei situacijai; nesant kaltės ar žalos), tačiau mokesčių mokėtojo atleidimą nuo delspinigių riboja MAĮ 100 straipsnio 1 dalies nuostata, kuri siejama su tuo, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet *nesumokėtų (neišieškotų)* delspinigių. Pareiškėjų situacijose delspinigiai be mokėtojo valios būdavo įskaitomi iš karto, susiformavus prievolei, nes mokesčių mokėtojas prievolės susiformavimo momentu turėdavo mokesčio permoką (skirtumą) arba lėšų banko sąskaitose.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ne kartą yra išaiškinęs, kad teisės veiksmingumo principas reikalauja, kad teisinės sistemos suteiktų teisių įgyvendinimas netaptų praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas⁷. Esant situacijai, kai prievolių įskaitymas sistemoje realizuojamas iš karto, kai tik mokesčių mokėtojas deklaruoja mokėtinus mokesčius ir sistemoje automatiškai apskaičiuojami delspinigiai, teisės į atleidimą nuo delspinigių įgyvendinimas tampa praktiškai neįmanomas. Tokia situacija pažeidžia ne tik veiksmingumo principą, bet ir mokesčių mokėtojų lygybės principą, nes mokesčių permokų arba lėšų sąskaitose tam tikru momentu neturintys mokesčių mokėtojai atsiduria geresnėje situacijoje nei jų turintys. Be to, tokia situacija neatitinka teisingumo ir protingumo principų, nes, esant atleidimo pagrindams (pavyzdžiui, kai paaiškėja mokėtojo kaltės ar žalos nebuvimas), jų taikymo galimybę (ir mažesnę finansinę naštą) lemia su atleidimo pagrindais nesusijęs delspinigių prievolės „padengimo“ faktas.

Esant atleidimo nuo delspinigių teisiniams pagrindams, situacija turėtų būti vertinama vienodai, neatsižvelgiant į tai, ar įvykdoma mokestinė prievolė, todėl tikslinga pakeisti MAĮ 100 straipsnio 1 dalies nuostatą iki dvitaškio ir nustatyti, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo *skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies*, jeigu yra atitinkami, MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje nustatyti, teisiniai pagrindai, tai yra siūlytina atleidimo nuo delspinigių nebesieti su šių delspinigių sumokėjimo ar išieškojimo faktu.

3.3.6. MAĮ 108 straipsnio pakeitimai (dėl senaties termino atnaujinimo)

Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, MAĮ 108 straipsnyje, kuris reglamentuoja mokesčio išieškojimo senaties termino nutrūkimo ir jo atnaujinimo pagrindus, numatyta, kad senaties terminas atnaujinamas nutraukus mokestinės paskolos sutartį.

3.3.7. MAĮ 140 straipsnio pakeitimai (dėl baudų skyrimo taisyklių)

Asmens atsakomybė lengvinančių aplinkybių apibrėžtis (MAĮ 140 straipsnio 3 dalies pakeitimai)

MAĮ 140 straipsnyje „Baudų skyrimas“ nustatyta, kad vienas iš kriterijų, į kuriuos būtina atsižvelgti skiriant baudą už asmens padarytą mokesčių įstatymų pažeidimą, – lengvinančių aplinkybių nustatymas, o viena iš tokių lengvinančių aplinkybių – tai, kad „asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu“ (MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punktas). Ši lengvinanti aplinkybė siejama su 2 privalomai nustatytais elementais: a) kaltės pripažinimu; b) asmens aktyviais veiksmais, mokesčių administratoriui tiriant asmens padarytą mokesčių įstatymų pažeidimą.

Pažymėtina tai, kad:

a) teisės pažeidimų (nusižengimų; nusikalstamų veikų) apibrėžtis ir sankcijų skyrimo teisiniai mechanizmai yra įteisinti ne tik mokesčių teisėje, bet ir kitose teisės šakose (pavyzdžiui, administracinėje teisėje, baudžiamojoje teisėje);

⁷ Žr. 2021 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą GE Auto Service Leasing, C-294/20, 2016 m. birželio 30 d. Sprendimą Cămpean, C-200/14.

b) kiekviena teisės šaka turi specifiką, tačiau tuo pačiu metu skirtingos teisės šakos turi ir tam tikrų bendrų elementų, reglamentuojant iš esmės panašius teisinius santykius;

c) tiek mokesčių teisėje⁸, tiek administracinėje teisėje⁹, tiek baudžiamojoje teisėje¹⁰ ši lengvinanti aplinkybė jau yra įteisinta, tačiau, skirtingai nei mokesčių teisėje, administracinėje ir baudžiamojoje teisėje ji apibrėžiama alternatyviais požymiais (asmuo arba pripažįsta savo kaltę, arba aktyviais veiksmais padeda išsiaiškinti neteisėtą veiką);

d) tiek kaltės pripažinimas, tiek aktyvi asmens veikla, padedant išsiaiškinti mokesčių įstatymų pažeidimų aplinkybes, laikytina pozityvia, skatintina veikla, ir tikrai nėra būtina šiuos 2 gana skirtingus asmens poelgius (veiklos modelius) susieti.

Tikslinga MAĮ nustatyti, kad lengvinančiomis aplinkybėmis laikomi ir tie atvejai, kai asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir kai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu.

Mažesnio, negu MAĮ nustatyta, dydžio baudos skyrimas (MAĮ 140 straipsnio papildymas 7 dalimi).

Pažymėtina, kad:

a) teisės taikytojo (teismo) teisė skirti švelnesnę, negu įstatyme nustatyta, bausmę numatyta skirtingose teisės šakose ir skirtinguose Lietuvos Respublikos teisės aktuose¹¹, tačiau tokia teisės taikytojo (teismo) teisė MAĮ nenumatyta, kas tam tikrais atvejais neleidžia tinkamai individualizuoti asmenims skirtinų baudų;

b) Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2022 m. gegužės 19 nutarime Nr. KT62-N6/2022 pažymėjo, kad: „nei Įstatyme, nei *Mokesčių administravimo įstatyme* ar kituose įstatymuose nėra nuostatų, pagal kurias teismas (...) galėtų teisės pažeidėjams skirti mažesnę nei joje įtvirtinto dydžio baudą. Taigi, ginčijamoje Įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatoje įtvirtintus fiksuoto dydžio baudą, kuri, kaip minėta, gali būti ir gana didelė, t. y. įtvirtintus teisės pažeidėjams taikytiną griežtą sankciją, teismas nei pagal šį, nei pagal kitus įstatymus neturi galimybės asmeniui, padariusiam šioje nuostatoje numatytą teisės pažeidimą (...), atsižvelgdamas į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, sumažinti įstatymo nustatyto baudos dydžio, t. y. neturi galimybės individualizuoti Įstatyme įtvirtintos griežtos sankcijos“; „Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo (...) nuostata „jeigu patikrinimo metu nustatoma, kad socialinio draudimo įmokos neteisėtai sumažintos, priskaičiuojama trūkstama socialinio draudimo įmokų suma ir skiriama 50 procentų šios sumos dydžio bauda“ tiek, kiek, joje įtvirtintus teisės pažeidėjams taikytiną griežtą sankciją, teismui neleidžiama, atsižvelgiant į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, jos individualizuoti, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui“.

Taigi tikslinga MAĮ nustatyti, kad išimtiniais atvejais skundą nagrinėjantis teismas turi teisę skirti mažesnio, negu nustatyta MAĮ 139 straipsnyje, dydžio baudą.

3.3.8. MAĮ 141 straipsnio pakeitimai (dėl atleidimo nuo paskirtos baudos)

MAĮ 141 straipsnio problematika, kiek tai susiję su paskirtomis baudomis, ir siūlomi jos sprendimo būdai *mutatis mutandis* identiški atleidimo nuo delspinigių tvarkos problematikai ir siūlomiems sprendimo būdams.

⁸ Žr. MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatas.

⁹ Žr. ANK 35 straipsnio 1 dalies nuostatas, kuriomis remiantis atsakomybę lengvinančia aplinkybe laikoma tai, kad „kaltininkas prisipažino padaręs šiame kodekse numatytą administracinį nusižengimą ir nuoširdžiai gailisi *arba* padėjo ji išsiaiškinti“.

¹⁰ Žr. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 59 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatas, kuriomis remiantis atsakomybę lengvinančia aplinkybe laikoma tai, kad „kaltininkas prisipažino padaręs baudžiamojo įstatymo numatytą veiką ir nuoširdžiai gailisi *arba* padėjo išsiaiškinti šią veiką ar joje dalyvavusius asmenis“.

¹¹ Žr. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 54 straipsnio 3 dalies ir 62 straipsnio, ANK 34 straipsnio 6 dalies, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 41 straipsnio 3 dalies, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatas.

3.3.9. MAĮ 148 straipsnio pakeitimai (dėl Mokestinių ginčų komisijos darbo organizavimo ir veiklos)

MAĮ 148 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad Mokestinių ginčų komisijos nariai „pareigas gali eiti tik Komisijoje, taip pat dirbti mokslinį arba pedagoginį darbą“. Atsižvelgiant į tai, kad Mokestinių ginčų komisija yra svarbi mokestinių ginčų nagrinėjimo instancija, užtikrinanti tinkamą mokesčių teisės aktų taikymą, o Mokestinių ginčų komisijoje dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, tikslinga Mokestinių ginčų komisijos nariams sudaryti teises prielaidas plačiau pritaikyti savo turimas žinias bei įgūdžius, dalyvaujant projektuose, jeigu tai netrukdytų vykdyti jų tiesioginių pareigų Mokestinių ginčų komisijoje ir jeigu tai yra suderinama su Mokestinių ginčų komisijos nariams taikomais nepriklausomumo ir nešališkumo principais.

MAĮ 148 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad „nariams kasmetinės atostogos suteikiamos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka“. Manytina, kad Mokestinių ginčų komisijai, kaip institucijai, tikslinga sudaryti teises prielaidas savarankiškai spręsti Mokestinių ginčų komisijos darbo organizavimo klausimus, nustatant, kad būtent Mokestinių ginčų komisijos pirmininkas sprendžia aktualius Mokestinių ginčų komisijos narių darbo klausimus, susijusius su atostogų ir papildomų poilsio dienų suteikimu, siuntimu į komandiruotes ir pan., išskyrus sprendimus dėl skyrimo į pareigas ir atleidimo iš jų, skatinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo. Taip pat tikslinga nurodyti, kad sprendimus dėl Komisijos pirmininko tarnybos santykių (išskyrus sprendimus dėl skyrimo į pareigas ir atleidimo iš jų, taip pat sprendimus dėl skatinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo) Vyriausybės pavedimu priima finansų ministras. Be to, reikia aiškiai nurodyti, kad Komisijos pirmininkui ir nariams tarnybinės nuobaudos mutatis mutandis skiriamos Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

3.3.10. MAĮ 155 straipsnio pakeitimai (dėl susipažinimo su mokestinio ginčo bylos medžiaga)

Dabartinis reglamentavimas numato, kad mokesčių mokėtojas ir mokesčių administratorius turi teisę Mokestinių ginčų komisijoje susipažinti su byloje esančia medžiaga. Tačiau nenumatyti atvejai, kaip mokesčių mokėtojas galėtų susipažinti su bylos medžiaga, jeigu tam tikros svarbios aplinkybės neleidžia jam atvykti į Mokestinių ginčų komisiją, taip pat nenumatyta, kokiais atvejais ir kokia tvarka mokesčių mokėtojas turi teisę gauti bylos kopijas.

3.3.11. ANK 673 straipsnio pakeitimas (dėl nutarimų skirti administracines nuobaudas vykdymo kontrolės)

Pažymėtina, kad MAĮ Nr. IX-2112 14 straipsnio pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1948 MAĮ 93 straipsnio 1 dalies 8 punktą pradėtas taikyti ir ANK nustatyta tvarka paskirtoms baudoms, t. y., suėjus mokestinės nepriemokos (*mutatis mutandis* ANK nustatyta tvarka paskirtos baudos) priverstinio išieškojimo senaties terminui, pasibaigia ir mokestinė prievolė (*mutatis mutandis* asmens pareiga sumokėti baudą ir vykdyti pareigas, susijusias su baudos išieškojimu). Pagal MAĮ 112 straipsnį, suėjus mokestinės nepriemokos priverstinio išieškojimo senaties terminui, pasibaigia ir mokesčių administratoriaus (Valstybinės mokesčių inspekcijos), kaip administruojančio baudų sumokėjimą subjekto, teisė priverstinai išieškoti mokestinę nepriemoką. Tačiau ANK 673 straipsnio 2 dalis, pagal kurią klausimus, susijusius su nutarimo skirti administracinę nuobaudą vykdymo senatimi, sprendžia nutarimą ne teismo tvarka priėmusi institucija (šiuo atveju – Valstybinė mokesčių inspekcija), lieka nesuderinta su minėtomis MAĮ nuostatomis.

4. Įstatymų projektuose siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

4.1. Direktyvos (ES) 2023/2226 ir EBPO nuostatų perkėlimas

4.1.1. MAĮ 32 straipsnio pakeitimai (dėl informacijos mainams taikomos duomenų apsaugos)

Bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal MAĮ, susijęs su Direktyva 2011/16/ES, turėtų atitikti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą.

MAĮ 32 straipsnį siūloma papildyti ribojimais ir nustatyti, kad Europos Sąjungos valstybių finansų sistemas saugant nuo galimos žalos, mokestinių prievolių vykdymo užtikrinimo ir kovos su sukčiavimu ir mokesčių įstatymų pažeidimų tyrimo tikslais visais atvejais bus ribojamos mokesčių mokėtojų, kaip duomenų subjektų, teisės, numatytos Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnio 1 dalies c, d, e, f punktuose, 13 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose, 14 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnyje, kiek tai susiję su informacija, kuria kečiamasi su užsienio valstybių narių mokesčių administracijomis (kompetentingomis institucijomis).

Ribojimai būtų taikomi duomenų subjektams, kurių asmens duomenis teikia asmenys, nurodyti MAĮ 61¹, 61², 61³, 61⁵ straipsniuose ir tik ta apimtimi, kuri informacija teikiama Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Nuo Reglamento (ES) 2016/679 nukrypti leidžiančios nuostatos būtų taikomos, kai duomenys bus perduodami mokestinių prievolių vykdymo užtikrinimo ir kovos su sukčiavimu ir mokesčių įstatymų pažeidimų tyrimo tikslais. Direktyvos 2011/16/ES 25 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės riboja atitinkamas duomenų subjekto teises visa apimtimi, kiek būtina įgyvendinti tikslams, susijusiems su valstybių narių interesais mokesčių srityje. Siekiant įgyvendinti Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 1 dalies 1 a punkte numatytą teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principą, duomenų subjekto teisės nebus ribojamos visa apimtimi, kaip numatyta Direktyvos 2011/16/ES 25 straipsnio 1 dalyje. Duomenų subjektui bus pateikiama informacija apie duomenų valdytojo ir, jeigu taikoma, duomenų valdytojo atstovo tapatybę ir kontaktinius duomenis, duomenų apsaugos pareigūno, jeigu taikoma, kontaktinius duomenis.

4.1.2. MAĮ 39 straipsnio pakeitimai (dėl pagal Direktyvą 2011/16/ES gautos informacijos panaudojimo)

MAĮ 39 straipsnį siūloma papildyti nauja dalimi, kad būtų užtikrinama, jog gauta informacija, kuria tarp valstybių narių apsikeista pagal Direktyvą 2011/16/ES, galėtų būti naudojama tam tikrose situacijose, dėl kurių sutariama ES lygmeniu. Atsižvelgiant į informacijos, kuri renkama ir kuria kečiamasi pagal Direktyvą 2011/16/ES, kiekį ir pobūdį, ta informacija gali būti naudinga tam tikrose kitose srityse. Nors tos informacijos naudojimas paprastai turėtų būti apribotas tose srityse, kurias nustato informaciją perduodanti valstybė narė pagal šią direktyvą, ypatingais bei rimtais atvejais ir tada, kai imtis veiksmų susitarta ES lygmeniu, informaciją turi būti leidžiama naudoti plačiau. MAĮ 39 straipsnio papildymu labiausiai siekiama apimti tokias situacijas, kai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 215 straipsnį priimti sprendimai dėl ribojamųjų priemonių. Informacija, kuria kečiamasi pagal Direktyvą 2011/16/ES, gali būti svarbi nustatant ribojamųjų priemonių pažeidimus arba apėjimus.

Taip pat siūloma numatyti, kad informaciją, kuria kečiamasi tarp valstybių narių, būtų galima naudoti ne tik mokesčiams apskaičiuoti, administruoti ir jų mokėjimui užtikrinti. Atsižvelgiant į mokestinio sukčiavimo, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo bei pinigų plovimo sąsajas, tikslinga, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES valstybių narių perduodamą informaciją taip pat turėtų būti galima naudoti muitams apskaičiuoti, administruoti ir jų mokėjimui užtikrinti, taip pat kovoje su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu.

4.1.3. MAĮ 40¹ straipsnio pakeitimai (dėl minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų)

MAĮ projekte siūloma pakeisti 40¹ straipsnį ir papildyti atvejų, kada asmuo, padaręs teisės pažeidimus, laikytinas neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, sąrašą (įtraukiant į jį ir ANK 188⁶ straipsnį „Duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams nustatytų reikalavimų nesilaikymas“).

4.1.4. MAĮ 61² straipsnio pakeitimai (dėl tarpininkų (advokatų, advokatų padėjėjų) pareigos teikti informaciją mokesčių administratoriui).

MAĮ 61² straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad tarpininkai (pvz., advokatai), turintys MAĮ 61² straipsnyje nustatytą pareigą pateikti VMI aktualią informaciją apie praneštinus tarpvalstybinius susitarimus, tačiau tuo pat metu turintys ir pareigą saugoti profesinę paslaptį (pvz., saugoti advokato profesinę paslaptį), (a) įgytų teisę neperduoti VMI minėtos informacijos apie praneštinus tarpvalstybinius susitarimus, tačiau (b) turėtų savo klientą informuoti apie tai, kad būtent klientui tenka pareiga pateikti VMI aktualią informaciją.

4.1.5. MAĮ papildymas 61⁵ straipsniu (dėl informacijos, susijusios su kriptoturto naudotojais, teikimo)

MAĮ projektu nustatoma pareiga duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams¹² kaupti ir kartą per metus už praėjusius kalendorinius metus Valstybinei mokesčių inspekcijai jos nustatyta tvarka ir terminais teikti informaciją, susijusią su jo kriptoturto naudotojais, apie kuriuos turi būti pranešama.

Kartu nustatomos išimtys dėl informacijos mokesčių administratoriui teikimo:

- įvardijami asmenys, apie kuriuos informacijos teikti nereikia: viešojo administravimo subjektai; subjektai, kurių akcijomis reguliariai prekiaujama vienoje ar keliuose pripažintose vertybinių popierių rinkose; tarptautinės organizacijos; centrinis bankas; pasaulio įstaigos; indėlių įstaigos; nurodytosios draudimo bendrovės; investicinės įmonės, išskyrus kito subjekto valdomas investicines įmones, kurios pagrindinės bendrosios pajamos gautos už investavimą, reinvestavimą arba prekybą finansiniu turtu ar praneštinu kriptoturto;

- kriptoturto operatoriai gali neteikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informacijos, jei analogiškus duomenų teikimo reikalavimus jie vykdo kitoje valstybėje narėje.

Be to, duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams nustatoma pareiga kaupti informaciją apie veiksmus, kurių jie ėmėsi įgyvendindami reikalavimus, susijusius su informacijos apie kriptoturto naudotojus teikimu Valstybinei mokesčių inspekcijai. Šią informaciją jie privalo saugoti 5 metus.

Jei kriptoturto naudotojas nepateikia duomenis teikiančiam kriptoturto paslaugų teikėjui centrinio mokesčių administratoriaus nustatytos informacijos gavęs 2 priminimus, duomenis teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas kriptoturto naudotojui privalo neleisti vykdyti praneštinų sandorių.

Pažymėtina, kad, pagal Direktyvą (ES) 2023/2226, kriptoturto operatoriai privalo registruotis ir tą jie gali padaryti bet kurioje ES valstybėje narėje. Todėl MAĮ projekte nustatoma pareiga kriptoturto operatoriams registruotis Valstybinėje mokesčių inspekcijoje centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais. Jei kriptoturto operatorius jau yra užsiregistravęs kitoje valstybėje narėje, pakartotinai registruotis Valstybinėje mokesčių inspekcijoje nereikia.

¹² Duomenis teikiančiais kriptoturto paslaugų teikėjais laikomi kriptoturto paslaugų teikėjai ir kriptoturto operatoriai, kurie teikia vieną ar daugiau kriptoturto paslaugų, susijusių su mainų sandorių vykdymu kriptoturto naudotojo, apie kurį turi būti pranešama, naudai arba jo vardu. Kriptoturto paslaugų teikėjas – juridinis asmuo, kurio darbas ar veikla – profesionaliai teikti vieną ar daugiau kriptoturto paslaugų (kriptoturto saugojimas ir administravimas; prekybos kriptoturto platformos valdymas; kriptoturto keitimas į lėšas; kriptoturto keitimas į kitą kriptoturtą; kriptoturto platinimas; užstatymas; skolinimas; rekomendacijų dėl kriptoturto teikimas ir kita) trečiosioms šalims ir kurie veikia pagal Reglamento dėl kriptoturto 59 straipsnį. Tuo tarpu kriptoturto operatorius – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kurių darbas ar veikla – profesionaliai teikti vieną ar daugiau kriptoturto paslaugų trečiosioms šalims, tačiau jam Reglamentas dėl kriptoturto netaikomas (pvz., kriptoturto operatorius, turinčius išimtinai savo iniciatyva veikiančių kriptoturto naudotojų, kurie yra ES rezidentai; kriptoturto operatorius, prekiaujančius nepakeičiamais žetonais) ir jis gali registruotis bet kurioje valstybėje narėje. MAĮ projekte kriptoturto naudotojo apibrėžtis apima duomenis teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo klientus tam tikrų sandorių vykdymo tikslais. Klientais gali būti fizinis asmuo, juridinis asmuo arba juridinis apmokestinamasis vienetas, pavyzdžiui, akcinė bendrovė, tikroji ūkinė bendrija, patika arba fondas. „Sandoriai“ šiame kontekste reiškia, pirma, mainų sandorius, kurie apima kriptoturto ir dekretinių valiutų mainus ir vienos ar kelių kitų rūšių kriptoturto mainus, antra, kriptoturto perleidimo sandorius.

Jeigu kriptoturto operatorius nevykdo pareigos registruotis Valstybinėje mokesčių inspekcijoje arba jeigu jo registracija buvo panaikinta, Valstybinė mokesčių inspekcija gali priimti sprendimą duoti nurodymą panaikinti galimybę pasiekti tokio kriptoturto operatoriaus interneto svetainę tol, kol kriptoturto operatorius įvykdys jam nustatytą pareigą registruotis.

Tokiu būdu MAĮ projektu įtvirtinami pagrindiniai principai – registravimasis, kada registracija nereikalinga, kokių atveju registracija panaikinama, o normų detalizavimas ir konkretinimas, kaip įgyvendinami šie reikalavimai, bus reglamentuota įstatymo įgyvendinamajame teisės akte – centrinio mokesčių administratoriaus tvarkos apraše, kuris apims procedūrinius aspektus, terminus, techninius reikalavimus, administracines procedūras ir kt. Kartu pažymėtina, kad Europos Komisija pagal Direktyvos (ES) 2023/2226 nuostatas įgyvendinimo aktais nustatys kriptoturto operatoriams registruoti ir identifikuoti būtinas praktines ir technines nuostatas (jos šiuo metu dar nėra paskelbtos), kuriomis Valstybinė mokesčių inspekcija nustatydama savo tvarkas turės vadovautis nuo jų nenukrypdoma.

Jeigu kriptoturto operatorius užsiregistruoja Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, tačiau nevykdo pareigos teikti informacijos, centrinis mokesčių administratorius gali priimti sprendimą panaikinti šio kriptoturto operatoriaus registraciją tol, kol jis pateiks šiame straipsnyje nurodomą informaciją.

Kontrolės tikslais MAĮ projekte Lietuvos bankas įpareigojamas kasmet pateikti centriniam mokesčių administratoriui visų kriptoturto paslaugų teikėjų, kurie veikia pagal Reglamento (ES) 2023/1114 59 straipsnį, sąrašą.

Be to, centriniam mokesčių administratoriui pavedama detalizuoti, kada duomenis teikiantys kriptoturto paslaugų teikėjai neturi teikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informacijos ir apie kuriuos asmenis informacijos Valstybinei mokesčių inspekcijai teikti nereikia, taip pat duomenis teikiančių kriptoturto paslaugų teikėjų atliekamas procedūras, kuriomis siekiama nustatyti kriptoturto naudotojus, apie kuriuos turi būti pranešama, ir atvejus, kada tokių procedūrų nereikia atlikti, informacijos apimtį ir jos teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms tvarką, informacijos apie kriptoturto operatorius, kurie turi Europos Sąjungoje reziduojančių praneštinų kriptoturto naudotojų, tačiau nevykdo pareigos registruotis Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, teikimo Europos Komisijai tvarką, kriptoturto operatorių registravimo ir tokio registravimo panaikinimo tvarką, procedūras, skirtas patikrinti, ar duomenis teikiantys kriptoturto paslaugų teikėjai laikosi informacijos teikimo reikalavimų, įskaitant veiksmus, kai pateikiama neišsami ar netiksli informacija.

4.1.6. MAĮ papildymas 61⁶ straipsniu (dėl fizinio asmens informavimo apie tai, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES bus renkama ir perduodama su juo susijusi informacija)

MAĮ projektu siūloma numatyti bendrą nuostatą, pagal kurią būtų užtikrinta, kad kiekviena duomenis teikianti finansų įstaiga, tarpininkas, duomenis teikiantis platformos operatorius arba duomenis teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas kiekvieną fizinį asmenį informuotų apie tai, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES ir (arba) tarptautines sutartis dėl automatinių informacijos mainų bus renkama ir perduodama su juo susijusi informacija, ir kiekvienam atitinkamam fiziniam asmeniui iš anksto būtų pateikta visa informacija, kurią fizinis asmuo turi teisę gauti iš duomenų valdytojo.

4.1.7. ANK papildymas 188⁶ straipsniu (dėl sankcijų už nustatytos informacijos nepateikimą mokesčių administratoriui nustatymo)

Duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams MAĮ ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytos duomenų teikimo tvarkos nesilaikymas užtraukia baudą nuo 1 800 iki 3 800 eurų, o toks administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo 3 800 iki 6 000 eurų.

Siūloma nustatyti tokį baudos dydį, koks šiuo metu reglamentuotas ANK už panašaus pobūdžio nusižengimus – ANK 188³ straipsnyje „Platformų operatoriams nustatytų reikalavimų nesilaikymas“,

188⁴ straipsnyje „Mokėjimo paslaugų teikėjams nustatytų reikalavimų nesilaikymas“. Šiuose ANK straipsniuose nurodytos veikos (prievolė platformų operatoriams pranešti apie pajamas, gautas per savo skaitmenines platformas, pareiga mokėjimo paslaugų teikėjams saugoti per juos vykdytų mokėjimo operacijų įrašus ir teikti juos mokesčių administratoriui), kaip ir MAĮ projekte nustatytos prievolės duomenis teikiantiems kriptoturto paslaugų teikėjams (pavyzdžiui, teikti centriniam mokesčių administratoriui informaciją, susijusią su jų kriptoturto naudotojais), daugiausia skirtos mokesčių vengimui pasinaudojant tarptautiniu elementu užkardyti, todėl šie pažeidimai pagal pavojingumą vertinami panašiai.

4.2. EBPO rekomendacijų dėl atitikties tarptautiniams standartams mokesčių administravimo srityje įgyvendinimas

4.2.1. MAĮ papildymas 37² straipsniu (dėl kontroliuojamųjų sandorių kainodaros taisyklių išankstinio suderinimo)

MAĮ projektu papildžius MAĮ 37² straipsniu nustatomas atvejis, kada mokesčių mokėtojai kreipusis į mokesčių administratorių su prašymu dėl būsimąjo sandorio kainodaros taisyklių išankstinio suderinimo mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas galėtų būti taikomas retrospektyviai. Konkrečiai tai apimtų dvišalius APA, kai atitinkami ankstesnių mokestinių metų faktai ir aplinkybės yra tokie patys, kaip ir būsimąjo sandorio, ir gali būti patikrinti. Tokiu būdu užtikrinant rekomendacijos Lietuvai dėl BEPS 14 veiksmo ataskaitos „Ginčų sprendimo mechanizmų veiksmingumo didinimas“ įgyvendinimą, nes, pagal BEPS veiksmų plano 14 veiksmo ataskaitą, turėtų būti galimybė APA taikyti retrospektyviai (angl. *roll-back*).

MAĮ papildžius 37² straipsniu APA bus atskirti nuo kitų įpareigojančių sprendimų priėmimo. Kainodariniais įpareigojančiais sprendimais siūloma: 1) konkretinti, kokią informaciją mokesčių mokėtojas turi teisę pateikti prašyme; 2) siekiant tinkamai įvertinti faktines aplinkybes, nustatyti ilgesnį prašymo nagrinėjimo terminą – 90 dienų. APA priėmimo terminai neturėtų būti siejami su kitų įpareigojančių sprendimų priėmimui nustatytais terminais. Pritarimas kainodaros politikai ir principams yra įmanomas tik kai yra tinkamai įvertintas konkretus sandoris, jo vykdymo aplinkybės, šalių funkcinė analizė ir pan. Toks tikrinimas prilygsta kontrolės procedūros vykdymo turiniui, tačiau turi būti atliekamas perspektyviniu būdu, kai mokesčių administratorius turi įvertinti ateities rizikas ir jų suvaldymui nustatyti tinkamas kritines prielaidas. Tai reikalauja daugiau pastangų ir laiko lyginant su kitais įpareigojančiais sprendimais; 3) mokesčių administratorius, išnagrinėjęs prašymą, galėtų priimti sprendimą pritarti arba nepritarti prašyme nurodytoms būsimąjo sandorio kainodaros taisyklėms, taip pat priimti sprendimą pakeisti prašyme nurodytas būsimąjo sandorio kainodaros taisykles, jeigu tai leistų tinkamiau atspindėti kainodarą, dėl kurios susitartų neasocijuoti asmenys. Prieš priimdamas šį sprendimą, mokesčių administratorius turėtų keičiamas kainodaros taisykles suderinti su mokesčių mokėtoju; 4) numatoma galimybė priimtą sprendimą pakeisti arba pratęsti; 5) įvertinus tokį reguliavimą, siūloma nustatyti įpareigojimą mokesčių administratoriaus priimtų sprendimų galiojimo laikotarpiu mokesčių mokėtojai teikti centrinio mokesčių administratoriaus nustatytas metines ataskaitas, kuriose atskleidžiama, kaip laikomasi sprendimo sąlygų ir pateikiamos kritinių prielaidų galiojimo aplinkybės. Tokios ataskaitos sudarytų galimybes tinkamai įvertinti, ar mokesčių mokėtojas yra pasirinkęs vykdyti sandorį, dėl kurio kreipėsi, taip pat ar laikosi nustatytų sąlygų, tai atliekant stebėsenos būdu be kontrolės procedūrų vykdymo.

Atsižvelgiant į tai, kad vykstant dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo procedūrai, pagal Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo ginčų sprendimo įstatymą, ribojimai, susiję su anksčiau priimto vienašalio įpareigojančio sprendimo taikymu, negalimi, t. y. Lietuvos kompetentingas asmuo – mokesčių administratorius, dalyvaudamas abipusio susitarimo procedūroje pagal šį įstatymą, privalės nagrinėti mokesčių mokėtojo apmokestinimo klausimus iš esmės (visa klausimo apimtimi), kas gali lemti ir nukrypimą nuo vienašalio įpareigojančio sprendimo, kuris buvo priimtas, siūloma tikslinti MAĮ 37¹ straipsnio 4 dalį ir papildyti jį nuostatomis, kad kiti įstatymai gali

nustatyti kitaip. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo siūloma patikslinti MAĮ 37¹ straipsnio 2 dalį, 3 dalies 2 punktą, 4 ir 5 dalis.

4.2.2. MAĮ 48 straipsnio pakeitimai (dėl trečiųjų asmenų pareigos teikti aktualią informaciją mokesčių administratoriui)

Trečiųjų asmenų pareigų teikti aktualią informaciją mokesčių administratoriui reglamentavimas siejamas su šiomis principinėmis nuostatomis:

a) trečiųjų asmenų pareiga teikti informaciją mokesčių administratoriui išsamiai nustatyta ir apibrėžta MAĮ IV skyriaus „Mokesčių administravimo teisinių santykių dalyviai“ trečiojo skirsnio „Tretieji asmenys ir jų pareigos“ konkrečiuose straipsniuose;

b) asmenys, apie kuriuos tretieji asmenys turi pateikti informaciją, savo veika siekia sukurti, pakeisti ir (ar) panaikinti tokias aplinkybes, su kurių buvimu MAĮ sieja trečiųjų asmenų pareigas pateikti mokesčių administratoriui informaciją, tokiu būdu išvengdami situacijos, kai mokesčių administratorius sužino apie šių asmenų galimai neteisėtas veikas (pavyzdžiui, nesumokėtus mokesčius, mokesčių įstatymų pažeidimus, kitą neteisėtą ar įtartina, neskaidrią veiklą);

c) tretieji asmenys žino ar turi žinoti apie tokią asmenų veiką ir todėl, nepriklausomai nuo asmenų veikos, privalo pateikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją;

d) siūloma MAĮ 48 straipsnio 3 dalies redakcija, analogiška MAĮ 69 straipsnio „Mokesčio apskaičiavimas taikant turinio viršenybės prieš formą principą“ 1 daliai, kurioje nurodyta, kad „tais atvejais, kai mokesčio mokėtojo sandoris, ūkinė operacija ar bet kokia jų grupė sudaromi turint tikslą gauti *mokestinę naudą*, (...) mokesčių administratorius, *apskaičiuodamas mokestį*, taiko turinio viršenybės prieš formą principą. Šiuo atveju mokesčių administratorius neatsižvelgia į formalią mokesčių mokėtojo veiklos išraišką, bet atkuria iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, su kuriomis mokesčių įstatymai sieja *apmokestinimą*, ir *mokestį apskaičiuoja* pagal minėtų mokesčių įstatymų atitinkamas nuostatas“. Pažymėtina, kad MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatų tiesiogiai pritaikyti nėra galimybių, nes MAĮ 69 straipsnio nuostatos pritaikytos būtent mokesčių mokėtojų apmokestinimui;

e) asmenų kaltės nustatymo ir patraukimo administracinės atsakomybės bei nubaudo tikslais tretieji asmenys privalo rinkti bei saugoti įrodymus, kurių pagrindu šie tretieji asmenys priėmė sprendimus teikti (neteikti) mokesčių administratoriui aktualią informaciją (informacijos);

f) siūloma keičiamas MAĮ 48 straipsnio 2–5 dalis taikyti ir tretiesiems asmenims, ir kitiems asmenims, nes teoriškai galimos tokios situacijos, kai patys tretieji asmenys vienasmeniškai gali priimti sprendimus vykdyti tam tikras veikas, kuriomis siekiama sukurti, pakeisti ir (ar) panaikinti aplinkybes, su kurių buvimu MAĮ sieja trečiųjų asmenų pareigas pateikti mokesčių administratoriui informaciją ir nebeteikti mokesčių administratoriui informacijos; taip pat tokius sprendimus gali priimti ir atitinkamas veikas vykdyti bet kurie kiti asmenys;

g) siūloma MAĮ 48 straipsnio 6 dalies redakcija siejama su tuo, kad ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ar jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose (pavyzdžiui, mokesčių administratoriaus tvirtinamose taisyklėse¹³) gali būti įteisintos trečiųjų asmenų pareigos teikti informaciją Valstybinei mokesčių inspekcijai.

h) pirmiau nurodytos asmenų pareigos siejamos su šių asmenų tikslu išvengti aktualios informacijos pateikimo mokesčių administratoriui, tačiau nepažeidžia (neapriboja) asmenų principinės teisės (laisvės) vykdyti teisėtą veiklą.

MAĮ 48 straipsnyje apibrėžiamuose teisiniuose santykiuose, iš vienos pusės, dalyvauja mokesčių administratorius, kaip informacijos gavėjas, iš kitos pusės – tretieji asmenys, asmenys, apie kuriuos turi būti teikiama informacija, kiti asmenys (pavyzdžiui, trečiojo asmens informacinių sistemų specialistai). Visi šie asmenys gali vykdyti veikas, kurių tikslas – sukurti tikrai ar tariamai reikšmingas aplinkybes, kurių pagrindu, esą, nebereikia mokesčių administratoriui teikti aktualios

¹³ Žr. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. lapkričio 25 d. įsakymą Nr. VA-102 „Dėl Informacijos, būtinos tarptautiniams bendradarbiavimo išpareigojimams dėl automatinio informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinti, pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

informacijos. Efektyviam MAĮ nuostatų taikymui tikslinga ne tik MAĮ patikslinti taisykles, kaip tretieji asmenys teikia aktualią informaciją mokesčių administratoriui, bet ir numatyti administracinę atsakomybę už šių taisyklių pažeidimus.

4.2.3. ANK papildymas 188⁷ straipsniu, ANK 207 ir 589 straipsnių pakeitimas (dėl atsakomybės už asmenų, apie kuriuos tretieji asmenys turi teikti aktualią informaciją mokesčių administratoriui, neteisėtos veiklos)

ANK papildymas 188⁷ straipsniu, ANK 589 straipsnio pakeitimas

Siūloma nustatyti, kad administracinę atsakomybę užtraukia asmenų veiksmai (neveikimas), kuriais savo ar kito asmens naudai sukuriamos, pakeičiamos ar panaikinamos aplinkybės, su kurių buvimu MAĮ ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose siejama trečiųjų asmenų pareiga teikti informaciją mokesčių administratoriui, siekiant išvengti teisingos ir išsamios informacijos pateikimo mokesčių administratoriui.

Atsižvelgiant į tai, kad MAĮ 48 straipsnio pakeitimais nustatoma, kad „tretieji asmenys, turintys pareigą pateikti mokesčių administratoriui šiame skirsnyje numatytą informaciją, privalo priimti sprendimus dėl šiame skirsnyje nurodytos informacijos teikimo (neteikimo) mokesčių administratoriui ir už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus saugoti įrodymus, kurių pagrindu šie tretieji asmenys priima (priėmė) sprendimus teikti (neteikti) mokesčių administratoriui šiame skirsnyje nurodytą informaciją (informacijos)“, siūloma ANK nustatyti, kad administracinę atsakomybę užtraukia „nekaupimas ir (ar) nesaugojimas įrodymų, kurių pagrindu tretieji asmenys priėmė sprendimą teikti (neteikti) mokesčių administratoriui Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nurodytą informaciją (informacijos)“.

Siūloma diferencijuoti atsakomybę, priklausomai nuo to, ar asmuo yra fizinis asmuo, ar juridinio asmens vadovas, ar kitas atsakingas asmuo. Baudų dydžiai siūlomi, atsižvelgiant į tuos baudų dydžius, kurie ANK jau nustatyti už trečiųjų asmenų pareigų teikti mokesčių administratoriui aktualią informaciją nevykdymą ar netinkamą vykdymą¹⁴.

ANK 207 straipsnio pakeitimas

Problematika. Pagal EBPO nustatytus nacionalinio teisinio reglamentavimo trūkumus, taip pat atsižvelgiant į tai, kad ANK 207 straipsnyje nėra pakankamai tiksliai apibrėžtos ir kvalifikuotos administracinių nusižengimų sudėtys, o šiuo metu nustatytos sankcijos (baudos) neleidžia užtikrinti tinkamo asmenų pareigos teikti aktualią informaciją mokesčių administratoriui vykdymo bei šių pažeidimų prevencijos, siūloma tikslinti ir ANK 207 straipsnio „Atsiskaitymų tvarkos pažeidimas“ nuostatas, detalizuojant, kokie asmenų veiksmai užtraukia administracinę atsakomybę.

Baudų dydžiai ir jų ribos pasirinkti, atsižvelgiant į panašaus turinio kitus administracinius nusižengimus (žr.: ANK 187 straipsnio „Ataskaitų, deklaracijų ar kitų mokesčių administratoriaus funkcijoms įgyvendinti reikalingų dokumentų ir duomenų pateikimo tvarkos pažeidimas“ 3 ir 4 dalyse, ANK 187¹ straipsnyje „Mokesčių nesumokėjimas“, ANK 188¹ straipsnyje „Informacijos apie praneštinius tarpvalstybinius susitarimus pateikimo mokesčių administratoriui tvarkos pažeidimas“, ANK 188³ straipsnyje „Platformų operatoriams nustatytų reikalavimų nesilaikymas“, ANK 188⁴ straipsnyje „Mokėjimo paslaugų teikėjams nustatytų reikalavimų nesilaikymas“ nustatytas sankcijas), pačių administracinių nusižengimų pavojingumą (mokesčių mokėtojų mokesčių prievolių tinkamo vykdymo užtikrinimo ir kontrolės, taip pat efektyvaus mokesčių administratoriaus tarptautinio bendradarbiavimo užtikrinimo tikslais yra būtina, kad mokesčių administratorius operatyviai ir tinkamai būtų informuojamas apie atidarytas ar uždarytas visų rūšių sąskaitas), taip pat siekiant sudaryti teises prielaidas tinkamai individualizuoti asmenims skirtinas baudas, tai yra sudaryti teises prielaidas teisės taikytojui (teismui) skirti proporcingas, teisingas baudas, atsižvelgiant į aktualių teisinių ir faktinių aplinkybių visumą.

¹⁴ Žr. ANK 187, 188¹, 188³, 188⁴, 198¹, 207 straipsnius.

Siekiant, kad nebūtų teisinių spragų, reglamentuojant administracinę atsakomybę už aktualios informacijos nepateikimą, ANK 207 straipsnio 7 dalyje nustatyta bendroji norma už bet kurios kitos aktualios informacijos, nenumatytos kitose ANK 207 straipsnio dalyse, nepateikimą. Kitose ANK 207 straipsnio dalyse pateikiamos kvalifikuotos administracinių nusižengimų sudėty.

4.3. Kitų aktualių teorinio ir praktinio pobūdžio problemų sprendimas

4.3.1. MAI 2 straipsnio pakeitimai (dėl maitų teisės aktų apibrėžimo)

Siekiant ateityje išvengti MAI pakeitimų, jei būtų nuspręsta vėl papildyti maitų teisės aktų sąrašą, siūloma nustatyti, kad maitų teisės aktais laikomi teisės aktai, nurodyti 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos maitinės kodeksas, 5 straipsnio 2 punkte.

4.3.2. MAI 38 straipsnio pakeitimai (dėl asmens duomenų apsaugos ir šių duomenų viešinimo)

Siūloma nustatyti, kad turės būti skelbiami šie asmens duomenys: ūkininkų, kuriems taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, vardas ir pavardė; kodas ir šio kodo galiojimo pradžios data bei pabaigos data; PVM mokėtojų, kuriems dėl kompensacinio PVM tarifo schema buvo nustatytas specialaus apmokestinimo momentas, specialaus apmokestinimo momento nustatymo pradžios ir pabaigos datos; duomenys apie juridiniams ir fiziniams asmenims suteiktus ar panaikintus leidimus steigti PVM lengvatų sandėlių: mokesčių mokėtojo vardas ir pavardė ar pavadinimas, centrinio mokesčių administratoriaus priimto sprendimo data, šio sprendimo galiojimo panaikinimo data, PVM lengvatų sandėlio adresas, PVM lengvatų sandėlio veiklos pradžios ir pabaigos datos.

Be to, siūloma panaikinti nuostatą, kad duomenys apie mokėtoją skelbiami tol, kol asmuo yra PVM mokėtojas, o kai vykdoma individuali veikla, – kol asmuo nutraukia individualią veiklą, ir nustatyti, kad šie duomenys skelbiami už einamuosius ir 3 praėjusius kalendorinius metus.

4.3.3. MAI 71 straipsnio pakeitimai (dėl susitarimų dėl mokesčių)

Siūloma nustatyti, kad centrinis mokesčių administratorius nustato susitarimo dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio, jei, apskaičiuojant mokesčius, nė viena iš šalių neturi pakankamai įrodymų savo skaičiavimams pagrįsti, pasirašymo tvarką, kartu nustatant, kad tokiu atveju sustabdomas pastabų ir mokestinio ginčo nagrinėjimas centrinio mokesčių administratoriaus įstaigoje ar Mokestinių ginčų komisijoje. Tačiau, jei toks susitarimas nėra pasirašomas, pastabų arba mokestinio ginčo nagrinėjimas yra tęsiamas.

4.3.4. MAI 88 straipsnio pakeitimai (dėl atleidimo nuo palūkanų)

Siūloma nustatyti, kad atleidimas nuo palūkanų, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies yra siejamas su šių palūkanų skaičiavimu (apskaičiavimu), nepriklausomai nuo to, ar šios palūkanos buvo sumokėtos ar nesumokėtos, išieškotos ar neišieškotos.

4.3.5. MAI 100 straipsnio pakeitimai (dėl mokesčių mokėtojų atleidimo nuo baudų teisinių pagrindų)

Siūloma atleidimo nuo delspinigių nebesieti su delspinigių sumokėjimu ir išieškojimu.

4.3.6. MAI 108 straipsnio pakeitimai (dėl senaties termino atnaujinimo)

Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo siūloma nustatyti, kad priverstinio išieškojimo senaties terminas prasideda iš naujo ir tuo atveju, kai priimamas sprendimas neatidėti arba neišdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo termino.

4.3.7. MAI 140 straipsnio pakeitimai (dėl baudų skyrimo taisyklių)

Siūloma nustatyti, kad: a) lengvinančiomis aplinkybėmis laikomi ir tie atvejai, kai asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą, bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi pažeidimo tyrimo metu; b) išimtiniais atvejais skundą nagrinėjantis teismas turi teisę skirti mažesnio, negu nustatyta MAĮ 139 straipsnyje ar specialiajame mokesčio įstatyme, dydžio baudą.

4.3.8. MAĮ 141 straipsnio pakeitimai (dėl atleidimo nuo paskirtos baudos)

Pagal analogiją su keičiama atleidimo nuo delspinigių tvarka, kai atleidimas nuo delspinigių nebesiejamas su delspinigių sumokėjimu ir išieškojimu, MAĮ 141 straipsnyje siūloma nustatyti, kad atleidimas nuo baudos nebesiejamas su mokesčio sumokėjimu, įskaitymu, išieškojimu, mokesčio sumokėjimo termino atidėjimu arba išdėstymu.

4.3.9. MAĮ 148 straipsnio pakeitimai (dėl Mokestinių ginčų komisijos darbo organizavimo ir veiklos)

Siūloma nustatyti, kad Mokestinių ginčų komisijos pirmininkas jos nariams suteikia atostogas, papildomas poilsio dienas, siunčia juos į komandiruotes ir priima kitus sprendimus, susijusius su Mokestinių ginčų komisijos narių tarnybos santykiais, išskyrus sprendimus dėl skyrimo į pareigas ir atleidimo iš jų, skatinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo. Nurodoma, kad sprendimus dėl Komisijos pirmininko tarnybos santykių (išskyrus sprendimus dėl skyrimo į pareigas ir atleidimo iš jų, taip pat sprendimus dėl skatinimo, tarnybinių nuobaudų skyrimo) Vyriausybės pavedimu priima finansų ministras. Be to, pažymima, kad Komisijos pirmininkui ir nariams tarnybinės nuobaudos *mutatis mutandis* skiriamos Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

Taip pat siūloma nustatyti, kad Mokestinių ginčų komisijos nariai turi teisę dirbti mokslinį, kūrybinį ir pedagoginį darbą, taip pat gauti užmokestį už dalyvavimą projektuose, jei tai netrukdo atlikti komisijos nario pareigų ir yra suderinama su nepriklausomumu ir nešališkumu.

4.3.10. MAĮ 155 straipsnio pakeitimai (dėl susipažinimo su mokestinio ginčo bylos medžiaga)

Atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus rekomendaciją tobulinti MAĮ, nustatant, kad, esant pagrįstų duomenų, jog tam tikros aplinkybės mokesčių mokėtoji neleidžia atvykti į Mokestinių ginčų komisiją susipažinti su ginčo nagrinėjimo bylos medžiaga, mokesčių mokėtojo prašymu Mokestinių ginčų komisija privalo pateikti (išsiųsti) jam mokestinio ginčo bylos dokumentus (jų dalį)¹⁵, MAĮ siūloma nustatyti, kad dokumentų kopijos gaunamos atvykus į Mokestinių ginčų komisiją, o esant objektyvioms aplinkybėms, dėl kurių mokesčių mokėtojas negali atvykti į Mokestinių ginčų komisiją susipažinti su nagrinėjamos bylos medžiaga, atitinkami bylos dokumentai (kopijos) mokesčių mokėtojo prašymu būtų teikiami jam paštu arba elektroninėmis priemonėmis. Kartu siūloma sureguliuoti atlyginimo už bylos medžiagos kopijų išdavimą klausimą ir nustatyti, kad mokesčio už bylos (įskaitant elektroninę bylą) medžiagos kopijas dydžius ir mokėjimo tvarką nustato Mokestinių ginčų komisija.

4.3.11. ANK 673 straipsnio pakeitimas (dėl nutarimų skirti administracines nuobaudas vykdymo kontrolės)

Siūloma ANK aiškiai nustatyti, kad, suėjus nutarimo skirti administracinę nuobaudą vykdymo senačiai, nutarimo skirti baudą vykdymą nutraukia Valstybinė mokesčių inspekcija.

Laukiami siūlomų pakeitimų teigiami rezultatai:

a) perkeltos Direktyvos (ES) 2023/2226 nuostatos, o kartu ir EBPO sistema dėl kriptoturto ataskaitų teikimo ir bendro ataskaitų teikimo standarto pakeitimų;

b) viešinami aktualūs asmens duomenys, kas sudarys prielaidas užkirsti kelią galimiems teisės pažeidimams, mokestinių prievolių netinkamam vykdymui;

¹⁵ 2017 m. liepos 27 d. pažyma Nr. 4D-2017/1-712 „Dėl K. V. skundo prieš Mokestinių ginčų komisiją prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“.

c) patobulintas teisinis reglamentavimas, kiek tai susiję su baudų skyrimo taisyklėmis, atleidimu nuo baudų ir delspinigių;

d) patikslintos taisyklės, kaip tretieji asmenys privalo mokesčių administratoriui teikti aktualią informaciją, ir nustatyta atsakomybė už šių taisyklių pažeidimus;

e) nustatytas aiškesnis mokesčių administravimo procedūrų reglamentavimas, geresnis mokesčių mokėtojų teisių mokestinio ginčo metu užtikrinimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir priemonės, kurių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Laukiami Įstatymų projektų rezultatai aptarti šio aiškinamojo rašto 4 punkte. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

MAĮ projekto nuostatos turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes verslas gaus verslui vykdyti aktualius (paviešintus) asmens duomenis, bus sudarytos palankesnės sąlygos asmenis atleisti nuo delspinigių ir baudų, taip pat skirti švelnesnės sankcijas (baudas).

Siekiant įgyvendinti MAĮ projekto nuostatas, preliminariais Valstybinės mokesčių inspekcijos skaičiavimais, mokesčių administratoriui informacinėms sistemoms modifikuoti reikės apie 500 tūkst. eurų.

Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie MAĮ projekto nuostatų išlaidos sudarys apie 906 760 eurų.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymuose nustatytų reikalavimų. MAĮ projekte įvedamos sąvokos buvo įvertintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir ES dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir ES teisės aktams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Siekiant įgyvendinti MAĮ nuostatas dėl mokestinio ginčo bylos Mokestinių ginčų komisijoje dokumentų kopijų pateikimo mokesčių mokėtojui, Mokestinių ginčų komisija iki 2025 m. rugsėjo 30 d. turės priimti mokesčio už bylos (įskaitant elektroninę bylą) medžiagos kopijas dydžius ir mokėjimo

tvarką, nustatyti tvarką, koku būdu mokesčių mokėtojas turi teisę gauti mokamas mokestinio ginčo bylos dokumentų kopijas ir (arba) skaitmenines kopijas.

Taip pat iki šios datos turės būti pakeista:

1) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. spalio 21 d. įsakymas Nr. VA-106 „Dėl Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti būsimąjį kontroliuojamojo sandorio kainodaros principams pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių patvirtinimo“;

2) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. liepos 12 d. įsakymas Nr. VA-57 „Dėl Abipusio susitarimo procedūros inicijavimo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“;

3) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. VA-144 „Dėl Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių patvirtinimo“.

Atsižvelgiant į Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 72 punkto nuostatas, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas iki 2025 m. lapkričio 30 d. turės detalizuoti MAĮ 61⁵ straipsnio reikalavimų vykdymo tvarką, taip pat įgyvendinant Direktyvos (ES) 2023/2226 nuostatas patikslinti:

1) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2012 m. gruodžio 18 d. įsakymą Nr. VA-114 „Dėl Abipusės pagalbos ir keitimosi mokestine informacija su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis taisyklių patvirtinimo“;

2) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. lapkričio 25 d. įsakymą Nr. VA-102 „Dėl Informacijos, būtinos tarptautiniams bendradarbiavimo įsipareigojimams dėl automatinės informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinti, pateikimo taisyklių patvirtinimo“;

3) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymą Nr. VA-109 „Dėl Privalomų automatinės apmokestinimo srities informacijos, susijusios su praneštiniais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų įgyvendinimo ir praneštinių tarpvalstybinių susitarimų identifikuojančių požymių nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

4) Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2022 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. VA-95 „Dėl Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto pavadinimas pakeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarime Nr. 1517 „Dėl įstaigų prie ministerijų“, taip pat ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu patvirtinti nauji Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūros nuostatai.

Taip pat Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas turės priimti MAĮ projekto 3 straipsnio, 4 straipsniu keičiamo MAĮ 37² straipsnio 14 dalies, 12 straipsniu keičiamo MAĮ 71 straipsnio 1 dalies įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Siekiant įgyvendinti MAĮ nuostatas, preliminariais Valstybinės mokesčių inspekcijos skaičiavimais, mokesčių administratoriui informacinėms sistemoms modifikuoti reikės apie 500 tūkst. eurų.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai: „kriptoturtas“, „duomenis teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas“, „kriptoturto operatorius“, „asmens duomenys“, „informacijos teikimas“; „tretieji asmenys“, „priverstinis išieškojimas“, „mokestinis ginčas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
